ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 14.06.2002 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

280

ZÁKON

zo 16. mája 2002

o rodičovskom príspevku

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenia

(1) Tento zákon upravuje poskytovanie rodičovského príspevku.

(2) Rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečovanie osobnej starostlivosti a riadnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom[1]) do šiestich rokov veku dieťaťa.

§ 2
Oprávnená osoba

(1) Oprávnená osoba na uplatnenie nároku na rodičovský príspevok je

a) rodič dieťaťa alebo

b) osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov (ďalej len „rodič").

(2) Dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov podľa tohto zákona je osvojené dieťa, dieťa, ktoré bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu,[2]) dieťa manžela, ktoré mu bolo zverené do výchovy na základe rozhodnutia súdu, a dieťa, ktorého rodič zomrel.

(3) Ak ide o starostlivosť o to isté dieťa, patrí rodičovský príspevok len jednému z rodičov, a to rodičovi určenému podľa ich dohody. Ak si nárok na rodičovský príspevok pri súbežnej starostlivosti obidvoch rodičov o to isté dieťa uplatní podľa § 5 aj druhý rodič, ktorý je zárobkovo činný (§ 4 ods. 4) a spĺňa podmienky nároku podľa § 3, rodičovský príspevok patrí aj tomuto rodičovi, ale len za jeden kalendárny mesiac do dovŕšenia troch rokov veku dieťaťa.

(4) Ak je v rodine viac detí uvedených v § 3 ods. 1 písm. a), patrí pri starostlivosti o tieto deti rodičovský príspevok podľa § 4 ods. 1 alebo 2 len jednému z rodičov, a to rodičovi určenému podľa ich dohody.

Nárok na rodičovský príspevok

§ 3

(1) Podmienky nároku na rodičovský príspevok sú:

a) osobná starostlivosť a riadna starostlivosť rodiča aspoň o jedno dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom,[1])

b) trvalý pobyt[3]) alebo prechodný pobyt[4]) oprávnenej osoby na území Slovenskej republiky,

c) trvalý pobyt[3]) alebo prechodný pobyt[4]) dieťaťa uvedeného v písmene a) na území Slovenskej republiky.

(2) Podmienka osobnej starostlivosti rodiča o dieťa je splnená aj vtedy, ak

a) rodič počas výkonu zárobkovej činnosti alebo štúdia na strednej škole alebo na vysokej škole zabezpečí potrebnú starostlivosť o dieťa inou plnoletou osobou a dieťa neumiestni v jasliach, materskej škole alebo v inom obdobnom zariadení,

b) dieťa pravidelne ambulantne navštevuje liečebno-rehabilitačné zariadenie,

c) dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom[1]) navštevuje rehabilitačné jasle, materskú školu, zariadenie sociálnych služieb alebo iné obdobné zariadenie v rozsahu najviac štyri hodiny denne,

d) dieťa navštevuje jasle, materskú školu alebo iné obdobné zariadenie v rozsahu najviac štyri hodiny denne a obidvaja rodičia alebo osamelý rodič (slobodný, rozvedený, ovdovený) sú občania s ťažkým zdravotným postihnutím,[5])

e) dieťa je zo zdravotných dôvodov v ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia najviac tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.

(3) Riadna starostlivosť o dieťa podľa odseku 1 písm. a) je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme jeho fyzického vývinu a duševného vývinu, ktorou sa zabezpečuje najmä jeho výchova, primeraná výživa, hygiena a dodržiavanie liečebno-preventívnych opatrení.

§ 4
Výška rodičovského príspevku

(1) Rodičovský príspevok za kalendárny mesiac je 3 790 Sk.

(2) Ak rodič v období, keď sa stará o dieťa uvedené v § 3 ods. 1 písm. a) zároveň vykonáva aj zárobkovú činnosť alebo poberá dávku nemocenského poistenia, rodičovský príspevok za kalendárny mesiac je 1 200 Sk.

(3) Pri súčasnom vyplácaní rodičovského príspevku obidvom rodičom podľa § 2 ods. 3 patrí druhému rodičovi rodičovský príspevok len za jeden kalendárny mesiac podľa odseku 2.

(4) Zárobková činnosť podľa tohto zákona je činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zdaňovaný podľa osobitného predpisu.[6])

(5) Sumy podľa odsekov 1 a 2 ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo") k 1. septembru kalendárneho roka tak, že sa vynásobia koeficientom, ktorým sa upravili sumy životného minima podľa osobitného predpisu.[7]) Upravené sumy sa zaokrúhlia na desaťkoruny nadol. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.[8])

§ 5
Konanie

(1) Oprávnená osoba si môže uplatniť nárok na rodičovský príspevok podaním písomnej žiadosti.

(2) Oprávnená osoba si uplatňuje nárok na rodičovský príspevok na okresnom úrade príslušnom podľa miesta jej trvalého pobytu[3]) alebo prechodného pobytu[4]) (ďalej len „platiteľ").

(3) Platiteľ vyplatí rodičovský príspevok oprávnenej osobe, ktorá si uplatní tento nárok podľa odsekov 1 a 2, ak spĺňa podmienky nároku podľa § 3. Ak oprávnená osoba, ktorá si uplatnila nárok podľa odsekov 1 a 2, nespĺňa podmienky nároku podľa § 3, platiteľ vydá rozhodnutie o zamietnutí žiadosti.

(4) Na konanie o nároku na rodičovský príspevok sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní[9]) okrem odseku 1, odseku 3 prvej vety a § 8 ods. 1 a 5.

§ 6
Povinnosti oprávnenej osoby

Oprávnená osoba, ktorá si uplatňuje nárok na rodičovský príspevok, je povinná preukázať splnenie podmienok nároku na rodičovský príspevok a na jeho výplatu; je tiež povinná do ôsmich dní písomne oznámiť platiteľovi aj zmeny, ktoré majú vplyv na nárok na rodičovský príspevok, jeho výšku a na jeho výplatu.

§ 7
Výplata rodičovského príspevku

(1) Platiteľ vyplatí rodičovský príspevok za celý kalendárny mesiac, aj keď podmienky nároku na tento príspevok boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca.

(2) Platiteľ vypláca rodičovský príspevok mesačne pozadu, a to najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom oprávnená osoba splnila podmienky nároku na rodičovský príspevok.

(3) Platiteľ poukazuje rodičovský príspevok oprávnenej osobe na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky,[10]) ktorá má povolenie pôsobiť ako banka na území Slovenskej republiky, alebo ho vypláca na žiadosť oprávnenej osoby v hotovosti. Ak oprávnená osoba písomne požiada o zmenu spôsobu vyplácania rodičovského príspevku, platiteľ je povinný jej žiadosti vyhovieť. Rodičovský príspevok sa nevypláca do cudziny.

(4) Platiteľ rozhodne o zastavení výplaty rodičovského príspevku oprávnenej osobe začínajúc kalendárnym mesiacom, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa už vyplatil, ak z vlastného podnetu alebo z podnetu inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby vznikol dôvod na prešetrenie, či oprávnená osoba naďalej spĺňa podmienky nároku na rodičovský príspevok a na jeho výplatu.

(5) Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení výplaty rodičovského príspevku nemá odkladný účinok.

(6) Platiteľ obnoví výplatu rodičovského príspevku, ak oprávnená osoba preukáže, že zanikli dôvody, pre ktoré bola jeho výplata zastavená. O obnovení výplaty rodičovského príspevku vydá platiteľ rozhodnutie. Platiteľ obnoví výplatu začínajúc kalendárnym mesiacom, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom zanikli dôvody na jeho zastavenie. Platiteľ doplatí rodičovský

príspevok za obdobie zastavenia jeho výplaty, ak podmienky nároku na rodičovský príspevok sa počas tohto obdobia splnili.

(7) Ak oprávnená osoba po uplatnení nároku na rodičovský príspevok zomrela a podmienky nároku na rodičovský príspevok ku dňu jej smrti boli splnené, nárok na výplatu rodičovského príspevku zaniká.

§ 8
Zvýšenie, zníženie, odňatie a vrátenie rodičovského príspevku

(1) Ak nastala skutočnosť, ktorá má za následok zvýšenie rodičovského príspevku, platiteľ vyplatí rodičovský príspevok podľa § 4 ods. 1 už za kalendárny mesiac, v ktorom táto skutočnosť nastala.

(2) Ak nastala skutočnosť, ktorá má za následok zníženie vyplácaného rodičovského príspevku, platiteľ vyplatí tento príspevok v pôvodnej sume ešte za kalendárny mesiac, v ktorom táto skutočnosť nastala.

(3) Ak sa zmenia alebo zaniknú skutočnosti rozhodujúce na nárok na rodičovský príspevok alebo ak platiteľ vyplácal rodičovský príspevok neprávom alebo vo vyššej sume, ako mal, platiteľ rozhodne o jeho odňatí alebo o jeho znížení.

(4) Ak platiteľ vyplácal rodičovský príspevok neprávom alebo vo vyššej sume, ako mal, hoci oprávnená osoba splnila povinnosti podľa tohto zákona, rodičovský príspevok odníme alebo jeho sumu zníži začínajúc kalendárnym mesiacom, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý rodičovský príspevok ešte neprávom vyplatil alebo vyplatil vo vyššej sume.

(5) Ak platiteľ vyplácal rodičovský príspevok v nižšej sume, ako mal, alebo ak sa rodičovský príspevok nevyplácal, hoci oprávnená osoba splnila podmienky podľa tohto zákona, platiteľ zvýši rodičovský príspevok alebo ho vyplatí v sume ustanovenej v § 4. Platiteľ doplatí rodičovský príspevok za čas, za ktorý ho vyplácal v nižšej sume, alebo rodičovský príspevok vyplatí za čas, za ktorý ho nevyplácal vôbec. Nárok na doplatenie rodičovského príspevku zaniká uplynutím jedného roka od poslednej výplaty rodičovského príspevku v nižšej sume, ako patril, alebo od posledného kalendárneho mesiaca, za ktorý mal platiteľ vyplatiť rodičovský príspevok.

(6) Ak oprávnená osoba svojím konaním spôsobila, že platiteľ vyplatil rodičovský príspevok neprávom alebo v nesprávnej sume, je povinná vrátiť rodičovský príspevok alebo vrátiť jeho časť. Nárok na vrátenie rodičovského príspevku vyplateného neprávom alebo na vrátenie jeho časti zaniká uplynutím jedného roka odo dňa, keď platiteľ túto skutočnosť zistil, najneskôr však uplynutím troch rokov odo dňa poslednej neoprávnenej výplaty rodičovského príspevku.

(7) Ak je oprávnená osoba povinná na základe vykonateľného rozhodnutia vrátiť sumy neprávom prijaté podľa tohto zákona, môžu sa zraziť aj z bežne vyplácaného alebo neskôr priznaného rodičovského príspevku alebo zo mzdy, z platu, alebo inej odmeny za prácu, alebo z náhrad z týchto plnení a z odmien za pracovnú pohotovosť, alebo z dávok dôchodkového zabezpečenia. Sumy, ktoré nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia a ktoré sa nesmú povinnému zraziť zo mzdy pri výkone rozhodnutia, ustanovuje osobitný predpis.[11])

(8) Rodičovský príspevok nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia podľa osobitného predpisu.[12])

§ 9
Zánik nároku

(1) Nárok na rodičovský príspevok za kalendárny mesiac zaniká uplynutím jedného roka od posledného dňa v mesiaci, za ktorý tento príspevok patril.

(2) Nárok na rodičovský príspevok zaniká smrťou oprávnenej osoby alebo dieťaťa uvedeného v § 3 ods. 1 písm. a).

(3) Nárok na rodičovský príspevok sa nemôže postúpiť.

Súčinnosť a spolupráca pri poskytovaní rodičovského príspevku

§ 10

Orgány štátnej správy, obce, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia a ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, ktoré plnia úlohy pri poskytovaní rodičovského príspevku alebo sú vecne príslušné na poskytovanie údajov súvisiacich s týmto príspevkom, sú povinné spolupracovať s platiteľom a na jeho žiadosť podávať informácie a oznámenia vo veci nároku na rodičovský príspevok, jeho výšky a výplaty v rozsahu svojej pôsobnosti.

§ 11

(1) Platiteľ môže navštíviť oprávnenú osobu v byte a je oprávnený požadovať od všetkých zúčastnených právnických osôb a fyzických osôb potrebné informácie a vysvetlenia. Tieto osoby sú povinné poskytnúť potrebné informácie.

(2) Platiteľ, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel v súvislosti so svojou činnosťou. Informácie poskytuje iba v prípade, ak by ich zamlčaním hrozilo vážne nebezpečenstvo pre život alebo zdravie občanov alebo ak táto povinnosť vyplýva z osobitných predpisov.[13])

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 12

(1) Ak sa uplatňuje nárok na rodičovský príspevok za obdobie pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, posudzuje sa tento nárok podľa právnych predpisov účinných v čase, za ktorý sa uplatňuje. Vecne príslušné na poskytovanie rodičovského príspevku sú právnické osoby, ktoré boli príslušné podľa právnych predpisov účinných pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

(2) Finančné prostriedky na výplatu rodičovského príspevku podľa odseku 1 poskytuje štát na osobitný účet Sociálnej poisťovne prostredníctvom rozpočtových výdavkov kapitoly rozpočtu ministerstva.

(3) Rodičovský príspevok podľa tohto zákona sa za november 2002 prvýkrát vyplatí v decembri 2002.

(4) Prvá úprava súm podľa § 4 ods. 5 sa vykoná k 1. septembru 2003.

§ 13

Zrušujú sa:

1. zákon č. 382/1990 Zb. o rodičovskom príspevku v znení zákona č. 117/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 239/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 271/1996 Z. z. a zákona č. 196/1998 Z. z.
2. § 49 ods. 1 písm. ch) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z.

3. § 15 písm. a) pätnásty bod, § 16 písm. a) tretí bod, § 36 ods. 1 písm. b) piaty bod zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb.

§ 14

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. novembra 2002.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

1) § 6 a 7 zákona č. 281/2002 Z. z. o prídavku na dieťa a o príspevku k prídavku na dieťa.

2) Napríklad zákon č. 265/1998 Z. z. o pestúnskej starostlivosti a o príspevkoch pestúnskej starostlivosti, § 45 ods. 1 a § 78 až 82 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov.

3) Zákon č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov v znení zákona č. 441/2001 Z. z.
§ 3 až 7 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4) Zákon č. 48/2002 Z. z.

5) § 51 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

6) § 6 a 7 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

7) § 6 zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z.

8) § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

9) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

10) Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11) § 276 až 302 Občianskeho súdneho poriadku.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 89/1997 Z. z. o rozsahu zrážok zo mzdy povinného pri nútenom výkone rozhodnutia.

12) § 317 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.
§ 78 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

13) § 168 Trestného zákona.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.